

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 16. prosinca 1880.

List 3.

Izgleđ bogoljubnih otrok iz vsih časov keršunstva. II.

15. Sv. Germana.

(Dalje.)

d) Huda mačeha.

Kmali je prišel v Lovrenčevo hišo drugi velik križ, ki je bil zlasti silno težak za mlade rame bolehnih sirote Germane. Zarad gospodinjstva so bili oče Lovrenec primorani še enkrat se oženiti. Germana je dobila drugo mater — mačeho, ki prav nič ni bila podobna njeni ranjci pravi materi.

Predenj dalje pripovedujem, moram opomniti, da ime mačeha je sploh po krivici v tako slabem slovesu; mnoge mačeha so silno dobre žene, prav poštene in verle matere, skerbne za dom in za vse otroke. Zeló krivično bi tedaj bilo vsim očitati in oponašati, če so bile kedaj ktere menj vestne in blage ined njimi (kajti v nobenem stanu niso prav vsi dobri).

Vendar ravno te mačeha, ki jo je dobila Germana, nikakor ne moremo dobrim prištevati. Bila je sicer terdna in zdrava, zelo delavna ženska, a bila je tako skopa, da še potrebne hrane ni privoščila bolehnih deklic. Bila je lakomna in čudna, samoglavna in prepirljiva, brez prave pobožnosti. Kmali je nastalo v hiši narobe-gospodarstvo, táko kakoršno je v tistih hišah, kjer kaka hudovoljna žena gospodari, mož pa bojazljivo vboga.

O koliko je morala bolehná sirotica Germana preterpeti!

Že precej perve dni, ko je mačeha prišla k hiši, ni imela za ubožico lepega očesa, nikar še dobrega maternega serca. Sovražiti in zaničevati je koj začela ubogo slabotno in hromotno deklico. Nikoli ji ni mogla deklica vstreči, nobena njenih besedi ji ni bila prav. Tepenje in zmérjanje — rekel bi — je bil njen vsakdanji kruh, ki ga je prejerala iz terdih rok hudoserčne nove matere.

Hudo mater so pozneje jeli posnemati tudi njeni otroci in so tudi žalili ubogo Germano. Prav gerdo so se obnašali do nje; dajali so ji žaljive primke spakovali se ji, po krivem jo dolžili in tožili pri očetu in materi, žalili so jo kakor so vedili in znali.

Nikogar ni bilo več v hiši, ki bi bil Germano rad imel in branil — oh, še oče ne! Dali so se preslepiti in pozabili so svoje obljube pri smertni postelji njene dobre matere, pozabili tudi njene velike ljubezni, s katero

jim je v bolezní miloščine prosila in tako ljubeznjivo stregla: raji so imeli druge zdrave in terdne otroke; bolnica Germana je bila povsod zadnja. Kakor jagnje je bila v sredi med volkovi in še očetova roka je ni branila vselej. Njena edina tolažba je bila pri Jezusu in Mariji, in pri ljubi materi v nebesih, ktere se je tolikrat spominjala.

Mačeha je zapovedala, da mora Germana vsak dan, po zimi in po leti, goniti ovce na pašo, zdaj po planotnih, zdaj po brežnih in gozdnih pašnikih. Pa tudi na paši ni smela biti slabotna deklica brez dela, morala je še prediva seboj jemati in presti pri ovčicah.

Opoldne ni smela domú prihajati, da bi z družimi otroci južinala, marveč zjutraj je dobivala seboj kos kruha za celi dan.

Kadar je zvečer ovčice domú prignala, je bila spet neprijazno sprejeta.

V tistih južnih krajih namreč, kjer je živela Germana, ni zima tako huda. Morala je tudi po zimi pasti ovce; saj tudi po naših krajih mnogokrat po zimi pasejo ovce in koze, kadar sneg odkopni po solnčnatih bregovih. Če so tedaj v mokrem in merzlem vremenu perstje oterpili in so bile ovce bolj nagajive, ni mogla toliko napresti kakor po leti. In zmérjanja pa karanja ni bilo ne konca ne kraja: „Ti si leno in nemarno dekle, ki ne maraš nič delati itd.“ Večkrat je bila revica celó tepena.

Pa ta nečloveška žena je šla v svoji grozovitosti še dalje. Čeravno bolehavost Germanina ni bila nalezljiva in nevarna, ji je vendar prepovedala v hiši prenočevati. Rekla je, da bi utegnili otroci od nje bolezen dobiti, in pa da bi ne bilo dobro, če bi oni, tako veseli, morali poleg sebe gledati tak žalosten strah. Uboga, zapuščena deklica je tedaj v ovčnjaku med ovcami spala — po leti in po zimi!

Pri vsem tem je ostala Germana mirna in zadovoljna; njeno serce je vživalo tisti mir, ki ga svet ne more dati, pa tudi ne vzeti, ktereга daja Jezus le svojim izvoljenim.

Tudi zastran uborne obleke so jo drugi otroci zaničevali. Pa še bolj so jo zasramovali in zasmehovali zarad njene nenavadne pobožnosti.

Kadar je namreč pobožna pastarica zjutraj zgodaj prignala svojo čedo na pašo, vzela je vùn Matere Božje svetinjo, ki jo je bila dobila po ranjci materi, in obesila jo je na kako drevo ali pa na germ. Pokleknila je ter tam v samoti dolgo molila vsegapičujočega Boga, pri-

serčno častila Marijo, na katero jo je vedno spominjala svetinja, dragocena zapuščina nepozabljive matere.

Ko je zjutraj v vaški cerkvi zvon prijazno klical in vabil pobožne k sv. maši, je Germana v zemljo zasadila svojo pastirsko palico in ovčicam velela, naj se mirno okrog palice pasejo, dokler je ne bo nazaj. Potem je hitela v cerkev in je bila z veliko pobožnostjo pri naj svetejši daritvi. Po sv. maši pa je precej spet tekla k svojim ovčicam, ktere je vse skupaj našla na tistem kraju, kjer je bila préd palico v tla zasadila. — Velikrat je po kmetih grešna nemarnost, ker se ne skerbi, da bi pastirji hodili k Božji službi ob nedeljah in praznikih, dasiravno bi se to zgoditi zamoglo.

Pač je bila Germana krotka, dobra in nedolžna pastarica, kakor jagnjeta, ki jih je pasla; in vendar so jo malovredni ljudje zaničevali, beržkone marsikteri zato, ker jim je bila tolika gorečnost glasno očitanje njihove dušne mlačnosti in oterpnjenosti. Rekli so ji, da je hinavka, da je postopavka, ki le zato hodi v cerkev, ker se dela boji itd.

Kje pa je hotela zapuščena sirota pribežališča in tolažbe iskati, če ne pri milem Jezusu, ki iz tabernakeljna vsem kliče: „Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obteženi, jaz vam bom polajšal!“ — Kako so vendar čudni tisti ljudje, ki Jezusove sladke ljubezni ne poznajo!

Ali pa res ni bilo nobenega človeka na svetu, kateri bi bil znal po vrednosti ceniti dragi biser, ki je bil skrit pod zakerpano obleko zaničevane pastarice? boste vprašali.

Kakor je bila tudi sploh zaničevana doma in drugod; nekdo je vendar le bil v vasi, ki je poznal in vedel ceniti to zlahtno serce. Blagi gospod župnik, pravi Kristusov namestnik, edini so poznali in razumeli to lepo dušo; le pri njih ni zastoj tolažbe iskala; pri svojem dušnem pastirju je uboga ovčarica prejemale obilno tolažilo, ne človeških, marveč nebeskih. Z ljubeznjivo skerbjo in marljivostjo so jo pripravljali za prvo sv. obhajilo. Veliko usmiljenja in poterpljenja je bilo treba, ker je le takrat mogla k poduku priti, kadar ni pasla; bilo je pa tudi veliko veselje za čestitega duhovna viđeti, kako goreče se pripravlja naj boljši otrok izmed vseh v njegovi duhovni za prvo sv. obhajilo, kako željno pričakuje to naj ljub-znjivše jagnje izmed njemu izročene čede tistega trenutka ko ga pervikrat v presv. Zakramentu obšče Jagnje Božje, ki odjemlje grehe sveta! Večkrat so bili sami do solz ginjeni, ko so premišljevali njeno plamtečo pobožnost, njeno živo vero, njeno detinsko ponižnost, neslišano poterpežljivost in nedolžno spokornost, zraven pa še britko kesanje!

Potem so ji dovolili vsako nedeljo pristopiti k mizi Gospodovi, ker jim je za tako skerbno pripravljanje za prvo sv. obhajilo zadostno kazalo, kako sveto je njeno mišljenje in vedenje. In to ji je bilo preobilno plačilo za vse, kar je morala hudega terpeti.

Da je imela zdaj tudi zastran pogostega obhajila marsikako grenko preslišati, to se takó vé; pa vse zaničevanje je bilo le v njeno korist. Kadar te zastran dobrih del zasmehujejo in zaničujejo, takrat so tvoja dela čisto zlato ali demant; dobra dela pa, ki jih brez težav opravljaš, za ktera si še morebiti pohvaljen, se dajo primerjati le srebru; če pa še zarad dobrih del terpeti moraš, to je pravo zlato.

Zveličar sam pravi: „Blagor vam, če vas zavoljo mene zaničujejo, preganjajo in vse hudo lažujivo zoper vas govoré. Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo bo obilno v nebesih!“

(Dalje sledí.)

Divjaki ti, divjaki uni, ali dvojne verste droboj in pretepi.

Med belim Nilom (Baher-el-abbiad) in Darfur-om v srednji Afriki je okrajina Kordofán, od l. 1824 pod turškim gospostvom. Poprej se je štel Kordofán k Senaar. Njih mesto El Obeid z 20.000 prebivalci ima veliko mohamedanov. V novejšem času je tudi že katolišk misijon v deželi, vstanovljen od prečast. škofa Daniela Kombonia. Domačini Nuba-zamurci in sorodni Dongolci (Dunglávi) se pečajo z živinorejo, kupčujejo z zlato in slonokostjem, stanujejo raztreseni ob severnih in južnih krajih, in so veči del ohranili svoje lastne šege in navade.

Dalje od turške Nubije ob Džebel-Kordofanu (Kordofanski góri) se nahajajo še čisto izvirne zamurske navade; med temi so tudi nekaki prav pogosti dvoboji. Pa kakošni dvoboji? Z biči. Narodi namreč, kateri keršanstva ne poznajo, ali pa so djansko odpadli, so hujši kakor zveri, ker ne da bi razžaljevoja odpustili, hočejo hudo zopet le s hudim povračati. Po Kristusovem nauku in po zdravi pameti je velikodušno in lepo djanje le takrat, ako razžaljeni razžalvcu odpusti, in še več: ako mu celó hudo z dobrim povrača, rajši še v novič hudo terpi, kakor pa da bi se znosil, stresil, zmaševal nad sovražnikom. Torej je govoril Kralj mirú: „Ako te sovražnik udari na eno lice, pomóli mu še drugo“ (prej in rajše, kakor pa, da bi se nad njim maševal).

Po šegi divjakov, nevednežev in tacih olikancev, ki imajo lažnjive misli o časti in poštenji, je pa ravno nasprotno: taki namreč išejo časti v tem, da se goropadno zmašujejo nad razžalnikom. Čudno je, da v tem so dostikrat tisti naj veči divjaki, ki se štejejo za učene in olikane. Kako brezserčen človek mora biti, kdor si domišlja, da je rešil čast, ako nasprotniku roko odbije, oko izkoplje, lice odčesne ali ga celó popolnoma ubije! Kteri pošten človek je vendar zmožen tako barbarstvo čast imenovati? Ali to je lepo, to čast, ako svojega nasprotnika za vse žive dni storiš enookega (čorovega), slepega, hromovega, šepastega itd.? Ali more tako surov tpepec (v pravem pomenu) še kdaj veselo serce imeti, ko je tako obsekal ali celó ubil, časno ali celó večno nesrečnega storil svojega bližnjega! Ali se ne bo vsakemu poštenemu človeku studilo do tacega ničvrednega človeka? Res, le kdor je sam divjak, bode toliko divjaštvo štel za čast! Pa tudi še taki ne.

Poglejmo pa, kakošen dvoboj imajo med seboj surovi divjaki v Kordofanu. Ako se dva zamurska razdražena petelina namerjata med seboj tepsti, se zberejo skup obeh divjaki sorodniki in prijatli in pripravijo naredbe k dvoboju. Na kakem prostem prostoru postavijo „angereb“ (nekako kratko klop). Na vsaki plati klopi se vstopi eden borivec, ki je opasan z usojatim predpertom, na plečih pa ima kožico od živali mravljinčarja. Vsaki ima v desnici močen bič iz jermenov živinske kože. Sorodniki in prijatli stojé v pol krogu okoli svojih pretepačev. Dobro oborožen bojni razsodnik dá znamenje k pretepu in ves tepež nadzoruje. Vsak borivec gleda in iše, kako bi on prvi nasprotniku prav gorko z bičem pritisnil. Ako eden zadene, mu jo drugi iše z ravno toliko urnostjo in zvijačo povrniti. Vendar pa zamurski divjaki v humaniteti, oiviki, miloserčnosti daleč presežejo dvobojnike evropskih „omikancev“ (!?), ker glave z bičem noheden ne smé zadeti, temuč le rame, roke, pleča persi in ledja si s strašnimi udarci razmesarita, da kri lije in dère iz života. Krogstoječi divjaki opazujejo, kako se divjak, ne da bi kateri besedico čerbnil, bijeta, strojita in zdelujeta, da so tudi jermeni vse ker-vavi. Še le kadar eden družega tako mahne, da mu bič

iz roke pade, ali sicer oslavljen spusti bič na tla, takrat je dvoboja konec; zda ci tudi premagavec bič verže proč in premaganemu podá roko. Gledavci razmesarjenemu rane umijejo, in slednjič se v miru in spravi vsi poživljajo z „miriso“, ki je nekak ol, opojljiva pijača.

Kdor ta dvoboj primérja z dvobojem „olikanih petelinov“, ali ne bo primoran razsodbe izreči: „Divjaki ti, divjaki uni!“ Toda brez vse primere veči divjaki in hudodelniki so ti, ki vedó oestro prepoved Kristusa, Sinu Božjega, in se vendar v dvoboj podajajo.

Tudi, kar tiče sploh vojsko, je znano, da zamurski divjaki se ne koljejo na stotine in tisoče, temuč kadar začne kri teči, precej je vojske konec ter začnejo mir delati. —

Po več krajih, kjer keršanstvo ni prav živo vko-reninjeno, zlasti tudi pri nekterih Jugoslovanih, je v navadi brezbožna „osveta“. To je maščevanje družine nad takim, kdor je n. pr. koga iz njih družin ubil. Ravno zdaj pišejo „Pučke novine“, da je neki Božo Čorković ubil „iz osvete“ Petra Corića, Jure Vuklija pa hudo ranil. To je strašno ostudna, popolnoma protikeršanska pošastnost!

K našim domačim divjakom se smejo šteti tudi sploh pretepacvi in pulivci. Že pastirji iz raznih vasi se včasih začno med seboj kavsati, na koražo klicati in pretepati. Na to naj bi gospodje posebno pazili in otroke svarili pri spraševanju za prvo spoved in sv. Obhajilo, pri tako imenovanih „malih keršanskih naukah“, ter jim živo pojasnovali, kako velik greh in kolika nevarnost da je to. Sovražljivost raznih vasi med seboj je včasih tolika, da se brat zoper brata boji, ako je vsaki v drugi vasi v pastirski službi. In to je tudi začetek poznejših sovražljivost, preprirov in pretefov, kadar pobi že od-rasejo.

Kadar pastirji raznih vasi skup zadenejo, se mo-rajo lepo med seboj nagovoriti in pozdraviti: Hoj, Jaka! koliko imaš ovac? Ali že tudi mladi janjčki hodijo na pašo? Jožek, kaj so ti dali mati za málico? Jurče, ali boš kmali domú gnal? Kam boš pa jutri gnal past? Janez, ali že hodiš k spovedi? Se že učiš za prvo sv. Obhajilo? Mihec, znaš li brati? Imaš bukvice pri sebi itd.? Bog ne daj pa, da bi se med seboj zmerjali, za-ničevali, na koražo klicali ali celó stekli! — Pastirji naj imajo pred očmi, kako hudo je skerbelo dobrega Abra-hama, ko so se njegovi in Lotovi pastirji prepirali. Rad je zapustil tudi naj boljši pašnike, samo da bi mir bil in se greh ne delal. Tako so dolžni tudi odrašeni, zlasti višji, starši, gospodarji skerbeti, da se otroci in sploh mladina raznih krajev ne sovraži, ne prepira med seboj.

Grozno hudo, pravi pekel je, kadar se odrašeni začno sovražiti in prepirati, bodi si v družinah domá, ali pa z družimi iz tujih hiš, vasi, sosésk. Nimam na-mena te reči tukaj obravnavati, ker pisati bi bilo treba silo veliko, opomnjeno bodi samo, kako skerbno naj se vsak varuje virov tega prehudega greha, kakor so: jeza, nevošljivost, nesrečno ponočevanje, pijančevanje, storjene krivice, obrekovanje, opravljanje, jezičnost itd. Sv. Duh govori v pregovorih: „Komu gorjé? čegavemu očetu gorjé? kdo ima prepír? kdo pade v jamo? kdo ima rane brez vzroka? kdo kalne oči? Ali ne oni, ki pri vinu sedé in pridno kozarce izpivajo.“ (Preg. 23, 30.) „Ustnice abotnikov se v prepír vtikajo, in njegove usta kreg napravljajo.“ (Preg. 18, 6.) „Togoten človek pre-pire napravi; poterpežljiv napravljene potolaži.“ (Preg. 15, 18.) „Kakor oglje pri žerjavici, in derva pri ognji, ravno tako togoten človek prepire vname. Podpihova-čeve besede se pozdevajo nedolžne, pa vendar v oserčeje sežejo.“ (Preg. 26, 21. 22.)

Vsak dober človek tedaj naj od svoje strani stori, kar le more, da vsakteri prepíri in pretepi jenjajo ter

ljudje živé mirno med seboj, kakor se spodobi poštenim ljudém in kristjanom.

Kaj se bojíš, Herod?

V Madridu, glavnem španjskem mestu, je neki Otero Gonzales 30. grudna dvakrat ustrelil proti kralju in kraljici, ko sta se v kraljevi dvor peljala. Potepuh je 20leten pritikovsk, čokast robavs. Zadel ni nobenega. Rekel je pri izoraševanju, da je doma iz španjske okra-jine Galicije, iz neke tovarne za slaščice; da ga je k temu tirala revšina; da je hotel sam sebe končati, ne-keri prijatli pa da so mu svetovali, naj kralja napade. Pravil je tudi, da ima pajdaše sodeležnike. Hudodelnik se nič ne kesá svoje strahotne hudobije.

Ta dogodba je pretresla mnoge tudi po drugih krajih; neki Španjoli v Milanu so opustili ples o pol-noči, ko so zvedili ta napad. „Unità“ pravi, da so le-ti bolje storili kakor pa Alfons, napadeni kralj, ki je v sam večer napada šel k operi v kazališe, ker lepo je pokazati serčnost, ali iz tega ne smé izvirati vnémarnost zarad napada. — Španjolci se pri svojih španjskih junških in konjskih igrah sicer tudi do ljudi ne morejo ravno posebne miloserčnosti učiti, vendar vzrok napa-dov na velikaše tiči v drugi stvari. Visokim zopet ta dogodba kliče: „Et nunc reges intelligite!“ Zdramite se visoki, postavodajavci, volivci poslancev, učeniki mla-dine: zatirajte brezverstvo in lažljivo libera'stvo, spo-štujte sv. Cerkev, otmite mladino iz krempljev taci-h, kateri jo hočejo odgojati brez Boga in vere, brez spo-štovanja in pokoršine do Cerkve in do viših; odstranite časnike, ki se ustije, kako bodo ljudi hujkali zoper duhovne in konservativce.

Od kod da izvira kraljemorstvo, je undan po na-padu španjskega kralja v Madridu pojasnil katoliški list „El Siglo futuro“. Pravi namreč, da tisti, ki imajo strah pred hudobijo, nimajo strahú pred veličastvom sv. vere, ne pred tajejem evangelija in keršanske nrave, po-stavno odobrujejo pregrehe in zlasti tisto, ki meri za-treti vsaktero veljavo. Hudobije, ki so jih poskušali ti ubogi fanatiki, kakor Moncasi in Passanante, Hoedel in Nobiling, so naj prej njih zadolženja, ki zaslužijo ojstrost pravice. So pa potem zadolženja tistih, ki pod-pirajo novešegne zmote, iz katerih se rodi socijalizem kot nasledek predhodkov in iz česar riga kraljemorstvo kakor gnoj iz otekline.

„Unità“ na dan es. treh Kraljev o mnogih svetnih velikanih piše: „Kralji so se bali... katoliške Cerkve, papeža, rimske kurije, cerkvenega prava, škofov, duhov-nov, redovnikov in redovnic; bali so se in bojé se Sil-laba (v katerem so našete nove zmote in laži), nezmot-ljivosti papežave, Vatikanskega cerkvenega zbora, učne svobode, jezuitovskih kolegij, miniških šol; niso se pa bali in ne bojé se ne rogovilstva, ne framaonstva, ne malopridnih naukov, ne brezbožnosti ateizma...“ Kje je prevdarnost, kje previdnost?

„Napoleon III se je bal rimskih naukov in je ter-dil galikanizem; klical je na pomoč organske članke (o nekih lažnejših francoskih predpravilih), našal zbra-nih po njegovem stricu, in dajal je obsojevati zlorabno škofo; strašil se je posebej pred časnim gospostvom pa-peževim, in iskal je vsih sredkov ga zatreti. Pij IX mu je enekrat očital, rekai: „Crudelis Herodes, quid times? Neusmiljeni Herod, kaj se bojíš“ (pisatelj se poslužuje pesmi, ki jo Cerkev poje es. 3 Kraljev dan). Toda, ne Cerkev, ne; ne bo te ona vergla s tvoje ob-lasti; ako neki dan zgubiš krono, ti jo bode z glave zbiló tisto rovarstvo, kteremu se tolikanj sladkáš. — In tako se je zgodilo!“

Na Španjskem so se bili prestrašili papeževe pečatnice (bulle) „Ineffabilis Deus“ z versko resnico brezmadežnega Spočetja, in španjski boječi ministri so ji sicer 9. maj. 1855 dovolili „exequatur“ v deželi, česar jih pa nihče ni prosil, torej je papežev poslanec vtikanje v to reč slovesno savernil. Menili so ministri: bodi si pečatnica; mora se pa vediti, da brez škode deželnih postáv, naredb in vravnáv, ki se zdaj ali se bodo osirale na svobodo tiska in očitni ali osebni uk.“ Toda: „Herodes, quid times — kaj se bojiš, Herod?“ Je mar verska resnica o brezmadežnosti podkurila rogovilstvo tebi v tvoji lastni hiši in v pregnanstvo tirala Izabelo II? So mar častivoi Brezmadežne tisti, ki napadajo kraljico in njenega sina Alfonsa, kateri je njen naslednik v kraljevanji?

Na Nemškem niso bolje delali. Razvpiti Arnim se je med Vatikanskim cerkvenim zborom napejal, da bi odvernili določanje papeževe nezmotljivosti. Vzdignil se je Bismark, ki je na vso moč preganjal Cerkev (pa tudi potlej Arnima — boje za plačo, da je kakor katoličan tako izdajsko delal zoper papeža!). In Falk s svojimi majnikovimi postavami je po čerki obnovil klanje nedolžnih (pravi „Unità“), ker je odstavljaj in preganjal škofe, plenil in zapiral samostane, terpinčil župnike, mšnike, moine in redovnice. Tudi tem je klicala užaljena Cerkev: „Herod, kaj se bojiš?“ ... Zakaj s svojim cesarjem vred so lahko s roko otipali, da papež zato ker ima nebeške ključe, noče nobenemu zemeljskemu kralju uzeti kraljeve palice in krone. Pač pa so sovražniki papeža in kraljev, knezov in duhovnov že večkrat samemu cesarju iskali življenje uzeti!

Dá se to še dalje izpeljevati, kako zelo da so res Herodu podobni vsi preganjavci sv. Cerkve, pa bodi za zdaj dosti o tem. Naj nasleduje tukaj natezana cerkvena pesem o ss. treh Kraljih po Bilcevi prestavi.

Kaj straši grozni te Herod,
Da prišel kraljev je Gospod?
Ne jemlje kron posvetnih ti,
Ki kronc rajske nam deli.

So Modri šli za zvezdo tje,
Tje, kamor jih peljala je.
Luč svitlo z lučjo išejo,
Z darim Boga spoznavajo.

V studenca čistega vodó, *)
Stopilo Jagnje je krotkó:
Greh ki ga on ni storil sam,
Iznil je s kerstom Jezus nam.

Glej, nove tukaj so moči:
Se voda bistra rudeči;
Povelje, vino naj cedi,
Berž vir studenca spremeni.

Naj slava, Jezus, Ti doní,
Ki se prikazal Modrim si;
Z Očetom, Duhom hvali naj
Te jezik naš na vekomaj!

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Vrème, 4. pros. 1880. 21. grudna pr. 1., kvaterno nedeljo, bile so blagoslovljene tri popravljene in na novo pozlačene podobe vel. cega oltarja farne cerkve Matere

*) Sv. Cerkev ta dan obhaja tri dogodbe: Jezusovo razglašanje po ss. treh Kraljih, njegov kerat v Jordanu, in prvi čudež v Kani na Galilejskem. Zato pesem vse troje speva.

Božje. Podobe predstavljajo kronanje Device Marije v nebo vzete. Nesli so jih fantje med streljanjem in priterkavanjem iz duhovske hiše v procesiji; spremljale so podobe dekllice z venci na glavi in prižganimi svečami v rokah. Pred podobo Matere Božje nesla se je sreberna krona na blazinici. Vrème, katero je bilo poprej več dni zelo slabo zaradi hude burje, bilo je ta dan kaj vgodno in mirno, da se je bilo nenavadno obilo ljudstva zbralo, zelo prostorna cerkev bila je napolnjena z verniki.

Slovesno so bile potem podobe blagoslovljene v spodbudo vérnikov, in slovesnosti priméren govor je to obhajanje povzdignil. Naj tedaj Marija na svojem mestu zopet kraljuje kot mogočna patrona Vremske doline, kot varhinja Kranjske ob Reki na meji Primorski!

Podobe popravil in pozlatil je domači umetnik g. Simon Ogrin, iz stare Verhnike, fare Verhniške, ki pa zdaj biva v Benedkah (Fondamento giardino — ponte delle Pazienze št. 2813). Delo njegovo vsakemu dopade, kdor ga vidi. Tudi je popravil in osnažil 2 sliki stranskih oltarjev: sv. Notburge in pa sv. Jožefa umirajočega. Priporočenja vreden je toraj omenjeni umetnik kot slikar in podobar, zlasti ker ni predrag in zná v resnici v podobo vtisniti neko posebno milobo, katero spretnost ima le malo slikarjev.

Iz Štajarskega, prvo nedeljo po ss. treh Kraljih. (O prenočevanji Marije D. in sv. Jožefa.) Došlo nam je prav priljudno prijateljsko pismo, ki lepo popisuje in hvali omenjeno češenje M. D. in sv. Jožefa; zato si ne moremo kaj, ter glavni obseg naznanimo. Pravi namreč po vvodu:

Koliko sto in sto očenašev in češenih Marij, koliko lavretanskih litanij so molili, ki bi jih ne bili, ako bi omenjena pobožnost ne bila vpeljana. Govorim samo od svoje fare. Lansko leto sem za poskušnjo tako rekoč skrivaj po nekterih soseskah vpeljal pobožnost prenočišča Device Marije in sv. Jožefa, in ljudje niso mogli te reči dosti prehvaliti. Akoravno nismo ne jaz niti moji kaplani od tega s prižnice kaj povedali, je vendar gospodarjev mnogo se oglas lo, prosivših, naj jih za sveto prenočevanje vverstim. 23 družin sem popisal in vverstil 207 hiš, po katerih se je ta pobožnost opravljala. Ginljivo je bilo ob času večne luči viditi, kako so v dolgih rajdah po več ko 50 oséb z gorečimi svečami podobo Device Marije spremljali do bližnje hiše prenočevanja. Daleč po okolicah je razlegal se glas pobožnih Marijnih pesem. Klečé je gospodar v roke vzel podobo Device Marije, katero je sosed prinesel; — trepetaje je mož iz svojih rok podobo dal, veselja solzen sosed jo vzel, kušnil in v sobo nesel in jo djal na kraj v ta namen že pripravljen. Po celo uro so molili in peli pred podobo, kamor so jo prinesli, — noč in dan je luč pred tablo gorela, — celi dan so sosedje prihajali pred Devico Marijo klečali, molili in peli, na glas so domači jokali, ko so zvečer podobo k drugi hiši nesli; nekteri so tisti dan pri spovedi bili, ko je bila versta, da Marija k njihovi hiši pride; poprej mlačni možje so začeli goreče moliti; sosedji, ki so po več lét v jezi živeli, so se spravili; ubogi so bili prijazno sprejmani po vsih hišah, ktere so bile za prenočevanje Device Marije odločene.

Prihodnje leto hočejo po vsih soseskah in okolicah c-le fare to pobožnost imeti. Da bi pa reč toliko bolj spretno opravljala se, je treba podobe (table) nalašč za to postavljene. Prosim Vas, nagovorite malarjev... kterega koli izverstnega slikarja, naj bi sestavil sliko: Devico Marijo in sv. Jožefa na potu v Betlehem: — Že se začne mračiti — sv. Jožef terka na hišne vrata in prosi prenočišča, Devica Marija pred hišo stoji, jahala v tistih okolšinah ni, tudi sv. Jožef ne, torej osliča še

treba ni; *) obleka mora biti po tadanji judovski šegi: sv. Jože ne sme imeti niti gorenjske basage, niti dolenske pisane torbice in ne čutare ali bariglice; kar je nosil, je imel čez ramo, kakor neko jutrovsko ljudstvo še v sedanjih časih. Devici Mariji lasi niso po herbtu viseli, ampak na glavi bili zviti, z ruto zakriti, in ravno tista ruta je lice veči del zakrivala. Tabla mora širja biti kakor pa visoka, ker stojijo vžtric: Devica Marija, sv. Jožef in ena hiša, kaka 2 čevlja ali 63 $\frac{2}{3}$ centimetrov široka in 18 palcev ali 47 $\frac{1}{3}$ centimetrov visoka. Kader bi slikar tablo izgotovil, bi se ali v Beču, v Inomostu, Einsidelnu, Monakovem, ali mar v Parizu po sliki narejen predmet (Tableau) napravil in barveni tisk, in iztis ali eksemplar smel bi po 1 gl. 50 kr. do 2 gl., se vé, brez okvira stati. Kdor bi se reči poprijel, zagotovim ga, da bi ne bilo brez čednega dobička, ker je ta pobožnost zlasti Slovencem tako priljubljena, da bo v kratkem po vsih farah vpeljana.

Pozabil sem še omeniti, da po mojih mislih sv. Jožef še ni bil veliko čez 30 lét star, ko se je z Marijo zaročil; bil je naj lepše neveste gotovo naj lepši ženin v rodu; toraj ni resnična stara pesem, ki pravi:

Sveti Jožef, stari možek,

Lepo sivo brado ima —

Z brado gibije — Dete ziblje,

Dete božje — Jezusa.

O. A. M. D. G. E. B. M. V. H. **)

Nove bukve.

„Duša popolna, ali molitve, pregovori in zgledi za dušo hrepenečo po popolnosti.“ (Dušne pomoči 4. bukve.)

Predragi čitatelj! naznanjam ti, da sem z Božjo pomočjo sestavil imenovane bukve. Čemu so spisane? Kakor so lansko leto na svitlo prišle: „Dušne pomoči 3. bukve“ zlasti za spreobračanje grešnikov pripravne: tako so te 4. bukve „Dušne pomoči“ z naslovom: „Duša popolna“ posebno pravičnim in pobožnim dušam k dosegi obilniši popolnosti in svetosti prav močno koristne. One so vodilo k popolnosti. Prav za prav vodijo spovedniki sebi izročene duše k popolnosti; ali čas za sv. spoved odmerjen je pogostoma zavoljo obilnega števila spovedencev tako kratek, da spovednik sam ne za more vsega storiti. On ne more vsake spovedencu potrebne čednosti obširno razložiti, ne ga za njo dovolj ogreti in vneti, ne mu vsih njegovih dvomov razjasniti, tudi ne vsih za svete čednosti potrebnih pripomočkov z gorečnostjo priporočevati. Pobožne duše morajo same za popolnost skrbeti, kolikor jim je mogoče, posebno se morajo za dobro spoved pripravljati. Pobožne duše živé včasih tudi v kakih zmotah: pogosto imajo nebištvene reči v čednostih za bistvene; bistvenih reči pa ali celó ne poznajo ali pa ne cenijo po vrednosti, in zato se za nje ne prizadevajo, pa tudi zaradi tega popolnosti ne dosežejo. In kdo je v spoznanju popolnosti tako močno razsvetljen, da bi lepoto in koristnost vsake čednosti zadostno spoznal? Pa če jo tudi dovolj spozná, je za popolnost neogibno potrebno, da se njegovo serce za njo bolj in bolj ogreje in vname; zakaj sicer se ne bo za njo z vso močjo in stanovitno prizadeval. V teh bukvicah so čednosti popolne duše obširno in gorko raz-

ložene. Ker pa le svetniki in svetnice Božje popolnost duše dobro poznajo in tudi druge učiti zamorejo: zato so te bukvice sestavljene skoraj le s besedi in zgledov svetnikov in svetnic Božjih. Ti izreki in zgledi so dovolj močni po popolnosti hrepenečo dušo o lepoti čednosti popolnoma prepričati, in jo za popolnost bolj in bolj ogreti in vneti. Marsiktera duša, ktera se je morebiti dosedaj pobožno menila, bo spoznala, kako malo je svetnikom v čednosti enaka: zatorej se bo pred Bogom globoko poniževala, pa se tudi v prihodnje po naukih in zgledih svetnikov za popolnost z večji vnebo in gorečnostjo prizadevala.

So sicer tudi v mnogih drugih prav lepih bukvah nauki o popolnosti duše razloženi: vendar pa upa pisatelj, da bodo po Božji milosti zaradi priprošnje Device Marije in sv. Jožefa tudi sedaj omenjene bukvice marsikteri pobožni duši k dosegi obilniši popolnosti in svetosti vsaj nekoliko malega pomagale.

Za ktere duše so te bukve dovršene? Ne ustraši se, dragi čitatelj, naslova teh bukev: „Duša popolna“, in ne misli, da so pisane le za duše že resnično popolne; ampak kakor razlaga naslova dalje govori, pisane so: „za duše hrepeneče po popolnosti“. Torej so pisane tudi za tebe, dragi čitatelj, ki si morebiti še ves nepopolen, poln slabost in pomanjkljivosti, ki se vsak dan v kaki reči nekoliko pregrešiš; pa v svojem sercu goreče želje po popolnosti imaš, ali če jih sedaj v sercu še ne občutiš, vendar jih imeti želiš, in za nje vedno ali vsaj pogostoma Boga prosiš. Če le želiš kdaj popolen, svet in zveličan biti, dragi prijatelj! za te so pisane, beri jih torej z dobrim srcem, in pogostoma to branje ponavljaj; in s Božjo pomočjo boš zadobil tako hrepenenje po popolnosti, da se boš za njo močno prizadeval; in ravno v tem obstoji tista popolnost, ktero v sedanjem življenju doseči zamoremo.

Naj ti služi, predragi čitatelj, branje teh bukev k pridobitvi pobožnosti ali popolnosti, kakor je služilo sv. Francišku Salezianu pisanje bukev o pobožnosti, imenovanih „Filoteja“, k dosegi obilniši popolnosti ali svetosti; to nam sam naznanja v predgovoru k imenovanim bukvam, ki pravi: „Rad spoznam, dragi čitatelj, da pobožen še nisem, čeravno pobožnost popisujem; pa vendar priserčno želim pobožen biti, in ravno ta moja znotranja želja mene priganja tudi tebe učiti pobožno živeti; zakaj visoko učen in imeniten mož tako govori: „Dobro je pogostoma premišljevat reč, ktere se hočeš naučiti, še boljši je učenike poslušati, kteri o tisti reči podučujejo, ali naj boljši je tisto reč druge učiti, ktere se hočeš sam temeljitejši naučiti.“ Tudi sv. Avguštin je pisal svoji duhovni hčeri Florenciji naslednje besede: „S tem, ker drugim darujemo, sami darú naj vredniši postanemo; in takrat, kadar druge podučujemo, se sami naj bolj naučimo.“

Ne le čednosti sploh, ampak tudi njeno naj bolj ljubljeno prijateljico, sveto pobožnost v človeškem sercu, hočem popisovati ali naslikati. To delo hočem posebno zato izveršiti, da se bo podoba svete pobožnosti tudi v moje serce vtisnila takrat, kader jo drugim prav živo popisujem. Ako bo namreč dobrotljivi Bog ljubezen do pobožnosti v mojem sercu zagledal, morda jo bo tudi mojemu sercu za družico vekomaj dal.

Natančnega popisati obseg vsih tvarin teh bukev tukaj bi bilo odveč, le toliko bodi rečeno, da bodo 4. bukve obsegale nekaj malo več pôi, kakor tretje bukve „Dušne pomoči“.

Pisatelj ne pripisuje sebi zaslug pri izdelavi teh bukev; naznanja v prvič priserčno zahvalo Gospod Bogu in Mariji Devici, potem pa tistim gospodom, kteri so v imenovani namen pripravne vire spisovali, iz kterih je on samogel te četrte bukve „Dušne pomoči“ sosa-

*) Pri več dni daljnem popotvanji, ko sta mogla marsikaj seboj vzeti, je skorej verjetno, kar se od nekdanj slika, da sta namreč kako živinče seboj imela za robo; pa tudi ježa s postranskim sedežem je prav lahna in pripravna. Vr.

**) Serčna hvala! Imenika duhovskega še ni na svitlo. Vr.

viti. V drugič naznani priserčno sabvalo tistim gospodom, kateri so pripomogli, da zamorejo bukvice take, kakoršne so sedaj, na svitlo priti. Ko jih je namreč pisatelj doveršil, so jih potem pregledovali: č. g. župnik Martin Barlič, preč. g. profesor pastirstva, ko škofijski preglednik, in preč. g. semeniški vodja. Gospodje so rokopis olupšali in rasodeli zadovoljnost z delom ter upanje, da s Božjo pomočjo bode mnogo pripomoglo k večji časti Božji in k zveličanju duš. Iz njih veljavnih besed se smé soditi na notranjo vrednost teh bukev. Bog jim plačaj stoterno njih blagoselčni trud.

Slavno vodstvo Ljubljanske hiralnice in sirotišnice, kateremu je bila vsa zaloga bukev „Dušne pomoči“ darovana, je pri lanski rečni loteriji mnogo iztisov za dobitke porabilo in razdelilo. Z dobitki so mnoge bukve „Dušne pomoči“ sedaj razširjene po slovenski deželi, kjer so ljudje imenovane srečke kupovali in dobitke prejeli. S tem razširjanjem bukev je njih prvi namen dosežen. Pisatelj naznanja še priserčno željo in naslednjo prošnjo: Pomagaj, dobrotljivi Bog! na prošnjo Marije Device in sv. Jožefa, da vsim prejemnikom obilno koristi prinesó vsakemu za-se in za druge, ki jih bodo brali, za sedanji čas in za večnost.

Pisatelj naj smé tudi še naslednjo prošnjo izreči: Z dobitki so spečane vse prve bukve „Dušne pomoči“ leta 1854, in mnogi iztisi so prišli takim prejemnikom v roke, kateri jih nikdar niso brali, ker le nemške knjige čitajo, kakor po mestih, ali po Kočevskem. Škoda bi bila, ko bi vedno nečitane ležale v predalih, in ko bi jih molji glodali. Naj blagovolijo torej častiti gospodje, kader za kake take bukve svedó, njih posestnike prositi, da naj jih darujejo za novomašnike, in naj blagovolijo poslati jih preč. vodstvu ljubljanskega semenišča. Obdarovani se bodo gotovo svojih dobrotnikov pri daritvi sv. maše spominjali. S takim darovanjem bi dobrotniki dvojno blago delo storili: prvo so hiralnici in sirotišnici, drugo bi pa mladim duhovskim pastirjem. Da so vse čveteré bukve „Dušne pomoči“ resnično koristne posebno novomašnikom v njihovem težavnem duhovskem pastirstvu, spričuje sam preč. g. profesor pastirstva, kateri je dosedaj vsako leto vse na svitlo prišle bukve „Dušne pomoči“ svojim častitim gospodom bogoslovskim poslušalcem pred odhodno v njihove službe za rabo toplo priporočal, kar so imenovani gospodje pisatelju naznanili.

Poslednjič se še naznanja, da so tudi te čveteré bukve darovane hiralnici in sirotišnici ljubljanski, torej, kadar bode naznanjeno, da so na prodaj, naj se podvizajo jih kupiti, kateri jih imeti želije.

Božičnica.

(Prosto poslov. po: „Es ist ein' Ros' entsprungen“. „Canzlate“ str. 96.)

Iz žlahtne korenine
Požene rožica,
So peli starašine
Iz roda Jeseta.
Pognal je rajski cvet,
Ko tihá noč je krila
Sréd zime tužni svet.

To cvetko Izaija
Pred vekí je slavil,
Devica je Marija,
Nje cvet — oh, rajsko-mil!
Po sklepu Večnega

Devica je rodila
To Dete — čista vsa.

Njo svet'ga Duha moč je
Obsenčila z višin;
Je v čisto nje naročje
Si želel Božji Sin.
Ves reven v hlevcu tam,
Bil kraljev Kralj je rojen,
Nebó odperl je nam.

Pastircem to naznani
Krilatov množica;
Ki z radostjo navdani
So v hlevcu našli Ga;
Častili prelepó,
Tam Detice in Mater,
Nebeško rožico.

Radoslav.

Razgled po svetu.

V Neapeljnu so čez veliko lét na dan nedolžnih otročičev zopet imeli preslavno Dete-Jezuškovo procesijo. Ta procesija, ki gre iz cerkve sv. Marte, je pri prebivalstvu neizrečeno priljubljena; vse mesto je bilo na nogah s jutraj ob šestih in je šlo za č. g. Jan. Parkalla-tom, ki je nesel Jezuška; okoli poldrugi sto bratovščin ga je spremljalo s prižganimi svečami, naprej so nesli zastavo in križ. Med množino ljudstva je bilo tudi veliko vojakov; med veselimi petjem se je silna množica v procesiji pomikala proti določeni cerkvi. Take očitne spoznavanja sv. vere kažejo, da italijanski narod je v resnici veren in satanovi služabniki framasoni se zastonj péhajo, da bi ga k odpadu zapeljali.

Protestanti in njihovo vérstvo. V holanškem „Wageninga Weegbladu“, ki ga vredejuje protestanški pastorji, je izrečena spomina vredna obsodba čez luteranstvo iz lastnih ust zadevnih velikašev. Precej obširno pripoveduje list, kako silno se razširja nejevera pri protestanških vércih in pravi dalje po besedi: Protestanstvo doživlja bridke čase in vasiluje se nam vprašanje: „Ali ima pač še prihodnost?“ V tacih okolišinah je še sreča, da biva katoliška Cerkev z dvema stotinama milijonov duš, ktera ima v sebi skrivnost, da veliko večino svojih udov obderžuje v redu in jih splošne divjačnosti obvaruje. Mislite si katoliško Cerkev proč in njene verce spremenjene v tako imenovane protestante po šegi našega 19. stoletja! Potem bi svet šel naproti svojemu koncu. Bridko nam je te reči izreči, mnogim gotovo v pohujšanje. Toda kaj nam pomaga politika tice štruca!..“

To pa je osoda vsake krive vere. Obstoj in stanovitnost ima le prava Kristusova Cerkev, kateri je sam obljubil, da pri nji ostane vse dni do konca sveta; zato toraj le sama katoliška Cerkev razpasti ne more.

Iz Babilonskega. Monsinjur Elija Abolionan, kaldejski katoliški patrijarh na Babilonskem, je zopet nastopil posestvo svoje patrijarhalske cerkve v Mosul-u, ki mu je bila po upornikih ugrabljena. Angleški konzul in sir Austin Layard sta podpirala kaldejske puntarje soper cerkev, po prizadevnosti francoskega poslanca Fournier-a pa je Turčija zopet priznala postavne pravice patrijarhove in povernjena mu je pravica, ter zopet imamo smago katoliške Cerkve v unih okrajinah.

Cvet in nad sveste molitev.

Zahvala.

V zahvalo in čast za sprejete dobrote po priprošnji Naše ljube Gospé želim njeno pomoč naznaniti. Bolela me je leva noga tako hudo, da nisem mogla iti, ker noga, že popred tako nezdrava, je bila zdaj še bolj poškodovana. V ti stiski prosim k Mariji za pomoč, s namenom, če bode noga za toliko bolj zdrava, kakor poprej, da želim to po „Danici“ razglasiti. Zgodilo se mi je, kar sem želela; zato bodi čast in hvala Jezusovemu presv. Sercu in Naši ljubi Gospej! Zahvalo tudi naznanujem sa mnogokrat že prejete dobrote po Mariji. Priporočim se pa tudi za naprej v Marijino pomoč.

Pri vel. Nedelji, mesca prosinca 1880. R. S.

Št. 2. Oseba, ki se je bila v molitev priporočila, se zahvaljuje za uslišano prošnjo, in priporočuje sestro v spokorjenje.

Prošnje.

Čisto zgubljen in zaveržen bogokletnež, ki je bolj pogubljenim v peklju podoben kakor pa vernikom na zemlji, bodi prav serčno priporočen, ako bi bilo še mogoče ga rešiti na posredovanje Naše ljube Gospé presv. Serca. — Sin priporočuje očeta, ki že 7 lét terpi prehudo bolezen v želodcu, za zdravje ali pa saj za voljno poterpljenje in vdanost v voljo Božjo ter za vredno pripravo k smerti. Enako priporoča svojo ljubo mater v njenem terpljenju in križih sa potreno dušno pomoč. — Brat prosi bratovskih molitev svoji bolni sestri. — Že dolgo časa bolan mož prosi bratovske molitve za pomoč dušno in telesno. — Neki nerodnež za poboljšanje življenja. — Bogoljubna žena T. Š. in pridna bravka „Zg. Danice“ je od mertvuda zadeta nevarno zbolela. Skerbni mož in hvaležni otroci prosijo ponižno vse bratovske družnike, naj se je spominjajo pri pobožnih molitvah, vsacega pa posamesno prosijo za en zdihljaj k Naši ljubi Gospej presv. Serca, da bi dosegli to, kar jim je v dušno zveličanje potrebno. — Nerodna bolna mati za spokorjenje. — Bolna oseba, serčno priporočena.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec prosinca 1880.

I. Glavni namen: Razsvitljenje postavodajalcev in svetovalcev.

II. Posebni nameni:

19. prosinca. Sv. Kanut muč. Priporoč.: Visoki stanovi za živo vero. Spreobrnjenje severnih kraljestev. Božjeropni spovedenci.

20. Ss. Fabijan in Boštijan muč. Priporoč.: Cerkev na Laškem. Odvernjenje pijančevanja, pohujšljivih plesov, šemarij in družih nespočobnost. Obvarovanje nedolžnih.

21. Sv. Neža muč. Pripor.: Deviški stan. Nektere zadrege. Zatreneje jeze, posebno pri Slovencih.

22. Ss. Vincencij in Anastazij mm. Priporoč.: Cerkev na Jutrovem. Umirajoči. Duše v vicah.

23. Marijino poročenje. Priporoč.: Novoporočeni za svetost življenja. Natihoma priporočevani. Mnogi v telesnih in dušnih britkostih.

24. Sv. Timotej spr. Priporoč.: Pijančevanju vdani in preklinjevalci. Krivičniki. Otročiči v dušni nevarnosti.

25. Perva predpepelnična nedelja. Evang.: Delavoi v vinogradu (Mat. 20.) Spreobrnjenje sv. Pavla. Prip.:

Terdovratni grešniki, posebno naj bujši v vsaki duhovniji na Slovenskem. Spreobrnjenje judov. Umirajoči.

Male duhovne vaje.

1. Sv. Leonard Porto-Mavriški je imel posebno v navadi zdihljaj: „Moj Jezus, usmiljenje!“

Sveti oče Pij IX so 23. kim. 1846 na ta zdihljaj podelili vselej za tri sto dni odpustkov, kolikorkrat kdo te besede izreče saj pobožno in s skesanim sercem. Ta zdihljaj je posebno priméren tudi sa umirajoče, ki ne morejo veliko moliti.

2. Presladki Jezus, ne bodi mi sodnik, ampak zveličar.

Na ta zdihljaj je danih petdeset dni odpustkov, kolikorkrat ga kdo saj s skesanim sercem in pobožno izreče. Kdor pa to leto in dan saj po enkrat na dan opravlja, zamora v osmini sv. Hieronima Emilijana (začenši od 20. mal. serp. v 8 dneh) pod navadnimi pogoji popolnoma odpustek zadobiti.

Zveličavne resnice:

1. Smert povsod na-te preži, bodi torej moder, in vedno živi tako, da vsej sam od sebe zamoreš reči: Smert naj pride kadar koli, pripravljen sem na njen prihod.

2. Ako hočeš Jezusa vedno pri sebi imeti, bodi iz serca ponižen, in ne zamudi vaditi se v ponižni ljubezni; zakaj ponižni ne more nikoli ponžan in ljubeznjivi nikoli razžaljen biti.

3. Veselje, ki tiste čaka, kateri Boga resnično ljubijo, se zamore pač iskati in pridobiti, ali zapopasti in njegova prava vrednost prav umeti se ne more.

Listek za raznoterosti.

V št. Viški duhovniji nad Ljubljano, kakor smo pozvedili, jel 1879 umrlo 54 ljudi moškega in 64 ženskega spola, skupaj 118 (proti lanskim 54 moških in 53 žensk, skupaj 107); rojenih 71 mošk. in 80 žensk., vsih 151 (proti lanskim 88 mošk. in 69 žensk., vsih 157); poročenih je bilo 22 parov (proti lanskim 31). Duhovnija ima 4 podružnice: sv. Roka v Dravljah (božja pot); sv. Jakopa apost. v Stan. ž. č. b.; sv. Antona puš. na Glinicah; sv. Marjeta dev. uč. v Kosezu. Š. ntvidci imajo župnika — ž. g. Ant. Potočnika — in duh. pomočnika — ž. g. Fr. Marešča; prazno je pa mesto za subsidijarja, kateri se zlasti takrat pogreša, kadar se izhodi v podružnice, in to je večkrat skozi leto; je pa za mladino skor vselej boljše, če je doma pri Bžji službi, kakor pa če gre v podružnice, še zlasti kjer so majhne cerkve in se toliko lažje nam. ri, da poleg marsikateri grejo precej daleč k sv. maši, pa vendar pri maši niso in cerkveno zapoved prelomijo; to pa je velik greh, kar vsak podučeni vé.

Zahvala in poterdilo. Č. gospod o. Hugo Novljan, katehet ljudske šole v Pazinu, je zopet izročil odboru za stradajoče v Istri sledeče po č. gospodu Jakobu Dolencu, vikarju stolne cerkve v Ljubljani, in po vredništvu „Zg. Danice“ nabrane zneske: 5 gl., 12 gl., 20 gl., 15 gl., 32 gl. in 45 gl. 50 kr. Enako je imenovan gospod izročil odboru po č. gospodu A. Košiču v Št. Rupertu nabrane zneske: 10 gl. in 23 gl. dalje od č. g. fajmoštra Kulovica v Št. Vidu nabranih 22 gid. in od g. A. Šimeca darovane 3 gl. Skupaj: 187 gl. 50 kr.

Častiti gospod o. Herman Venedig, katehet in profesor na višji gimnaziji v Pazinu, je izročil odboru za stradajoče po č. g. o. Josipu v Ljubljani nabranih 26 gl.,

25 gl. in 47 gl. in po č. g. o. Joakimu nabranih 27 gl.; skupaj 125 gl.

Obema gospodoma, ki se darežljivo trudita, da bi žalostno stanje naših gladnih bratov v Istri zboljšala, isto tako vsem imenovanim gospodom v Ljubljani, ki si prisadevajo darove nabirati, in vsem p. n. darovalcem izreka odbor sa stradajoče naj priserčnejšo in toplejšo zahvalo. Bog jih blagoslovi in milostno jim poverni vse stoterno.

V Pazinu, 7. prosinca 1880.

V imenu odbora za stradajoče v Istri:

J. Berbuč, tajnik.

Na otoku Kerku je ondotni kanonik preč. g. dr. Fr. Feretič izvoljen škof.

Božične dobrote v Zagrebu. Društvo „Dobrotvor“ je obdarovalo 43 otrok z vso obleko; „Društvo čovječnosti“ je razdelilo mestnim sirotam 629 gl. 81 kr. „Gospojinsko društvo“ je 120 otrok razveselilo z vso obleko.

Katoliška hierarhija (cerkvena vlada) na Angleškem. V kraljestvu in po naselbah je 14 nadškofov, 77 škofov, 34 vikarij in 8 prefektur apostoljskih. Prištejmo k tem 10 koadjutor, ter imamo v vseh britanskih posestvih 127 škofov. Trideset je katoliških naj večih deželnih veljakov, Pêrov, izmed katerih so trije novi: Aaburnham, Bury in lord Braye. Baronov katoliških je 48. Na Angleškem in v knežiji Galleški je 1929 duhovnov. Ako se prišteje Škocija, je 2211 duhovnov in 1436 svetia, posvečenih katoliški Božii službi. Katoličanov na Angleškem je 2 milijona. Na Irskem so 4 nadškofje, 26 škofov in 3186 duhovnov in čes 4 milijone katoliških vernikov.

Poslednje novice so prav suboparne; še to, kar so časniki davi naznanjali, je pogosto zato, da imajo drevi kaj preklicavati. Znamenito je, da v Berlinu „kulturna borba“, t. j. preganjanje katoličansva, zadevnim gospodom vedno huja; skomino dela in res kaže, da se na boljše obrača, če tudi počasi. Tudi v Avstriji že mnogi liberalci spoznavajo, da so časi praznih čenčarij (doktrinarnih teorij) minuli, in da se bo treba z rodovitnijimi (bolj praktičnimi) rečmi pečati. Naj bi le že enkrat izpraznjeno mesto kultusministrovo dobilo pravega moža! — Včeraj se je zopet pričel državni zbor: naj bi vsi čl. gg. duhovni prosili pri sv. maši in verniki sploh molili za dober vspéh, ker vsa pomoč je le od zgoraj. — V Pariški državni zbornici je bil 13. t. m. znani Gambetta izvoljen za predsednika — z 259 glasov izmed 308 glasovalcev. To kaže zadosti jasno, kakošen duh vlada v zbornici, in da bo treba še marsiktere strele, preden se framasonstva pijana francoska inteligencija strezni.

Za svarilo in vedrilo.

(Obrekovalcem.)

Poje, poje, ragljá v mlaki,
Da stermita noč in dan,
Kvačji zárod golodlaki,
Drevi — davi ni ugnán!

Kdor mu koli blizo pride,
Bodi si že tak al tak,
Zlo nevoljen proč odide,
Oraglján od lužnih spák.

Če negotusno to ragljanje
Te že muči in jesí;
Kaj pa tvoje obrek'vanje,
Dolgi jezik gerdi ti?

Bézi, bézi žabja kvaka,
Obrekljivec proč od tod!
Žabja kri se v teb' pretaka,
Zgubi se med žabji rod!

Št. Kamnarjev.

Kdo jih zná?? Pred malo tedni je veliko število gospodov in gospej sedelo pri čaju in se kratkočasilo z vsakterim marovanjem, kakor ljudje, ki pod milim solncem nimajo kaj početi. To je bilo v nekem mestu ob Renu na Nemškem. Gospodje so bili veči del taki, ki so zveršili gimnazijo in vseučiliše, gopé pa tudi iz „olikanih“ verst. Kadar so že vse prežvekali in pretresli, se je eden izmislil poprašati pričujoče: Kdo izmed vas zná „šest resnic“, ki so potrebne k zveličanju? ... Začnó jih moliti eden za drugim, pa nobeden ne najde ne srede in ne konca. Gospé se keh'ljajo in posmehujejo, kadar pa začnó tudi one poskušati, jih nobena do čistega ne zná. Gospodinja bišna na to reče: „Mislim, da naša Ana jih zná bolje, kot mi vsi drugi.“ Res pokliče kuhinjsko deklino in reče: „Anka, ali še znaš „šest resnic“? ...“ „Kaj pa — da“, odgovori kmečka deklica, in zdajci po lepi navadi sklene roke kakor k molitvi, in odmoli jih lepo in gladko, kakor bi rezal. Gospodje in gospe se skušali jih za njo moliti, pa tudi to jim ni šlo gladko. Kdo vé, morebiti so tudi taki, ki apostoljske vere več ne znajo?

In taki nevedni ljudje, ki nikoli nič vérskega ne beró, še pridig in keršanskih nauk ne poslušajo, se tolikrat prederznejšo verske reči presojevati, čez naj vikši in naj svetejši resnice hudo govoriti! Učili naj bi se raji „šest resnic“. So pa le-te:

1. Da je en sam Bog.
2. Da je Bog pravičen Sodnik, ki dobro plačuje, hudo kaznuje.
3. Da so tri božje Osebe ene nature, enega bitja: Oče, Sin in sv. Duh.
4. Da se je Bog Sin, druga oseba v sv. Trojici, vélo-večil, da nas je s svojo smertjo na križu védnega pogubljenja odrešil.
5. Da je človeška duša neumerjoča.
6. Da je milost (gnada) božja k zveličanju potrebna in da človek brez nje nič zaslužnega za véčno življenje ne more storiti.

Dobrotni darovi.

Za stradajoče na Istorskem: Gosp. Martin Hribar 120 kil moke poslal P. Novljanu na svoje stroške. — Duhoven iz Škofje Loke 5 gl. — G. J. K. 2 gl. — G. J. P. 1 gl. — J. D. v B. 4 gl. — M. Žg. 1 gl. 50 kr. — Duhovnja Radolice 30 gl. — L. in B. F. Gr. E. iz Žabnic na Koroškem 3 gl. — Č. g. Martin Zagorjan, župnik v pok. 3 gl. 40 kr. — Pn. gosp. dek. J. Volc 5 gl. — Č. g. Lor. Bergant po katol. buk. 6 gl. — Č. g. Val. Klobus z Vojskega 2 gold. 50 kr. — Č. g. M. Lavrič z nove Oselice 4 gl. — Č. g. Val. Orehek 1 gl. Iz Radeč po č. g. J. Sušniku 5 gl.

Za pogorelce v Sarajevu: Duhovnja Radolice 6 gl.

Za sv. Očeta: Č. g. Mart. Zagorian, župnik v pok., 2 gl. — Pn. gosp. kan. P. Urh 10 frankov v zlatu sv. Očetu za novo leto.

Za afrikanski misijon: Gosp. A. P. 4 gl. — Č. g. Lor. Bergant 2 gl. — Iz Radolice 2 gl. — G. Val. Klobus 1 gl. 50 kr.

Za bratovšino N. lj. Gospe presv. Serca: Po č. g. Š. Z. iz Loke 1 gl. 30 kr. — Č. g. J. Žičkar 1 gl. 40 kr.

Za sv. Detinstvo: Šolska mladina v Loki 12 gl. — M. Žg. 5 gl. 50 kr. po g. J. Dolencu. — Neimen. po gosp. J. Porentu 1 gl. — Iz Železnikov otročiči 60 kr.